

عنوان مقاله:

دولت و مسئولیت حفظ جان شهروندان

محل انتشار:

دومین همایش ملی نهج البلاغه در آراء و اندیشه های اسلام شناسان (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسنده:

محمدسروش محلاتی - استاد خارج حوزه علمیه قم

خلاصه مقاله:

امیر المومنین (ع) در عهدنامه به مالک اشتر، شیوه حکمرانی شایسته را تبیین کرده است. در یکی از فرازهای این عهدنامه، حضرت به موضوع اهمیت حفظ جان شهروندان و پرهیز از ریختن خون انسان های بی گناه پرداخته و آثار زیانبار آن در دنیا و آخرت را برشمرده است. امام (ع) از مالک می خواهد که هرگز در صدد تحکیم اقتدار دولت خویش از راه کشتن انسانها برنیاید که خون بی گناهان، نه تنها به تقویت حکومت نمی انجامد بلکه آن را سست نموده و زمینه سقوط را فراهم می آورد. این مقاله، به شرح و توضیح این بخش از عهدنامه اختصاص دارد و ما را با نگاه خاص امیر المومنین (ع) به پدیده قتل های سیاسی آشنا می سازد. ایاک والدماء وسفکها بغیر حلها فانه لیس شیء ادعی لنقمه ولا اعظم لتبعه ولا احرى بزوال نعمه وانقطاع مده من سفک الدماء بغیر حقها والله سبحانه مبتدئ بالحکم بین العباد فیما تسافکوا من الدماء یوم القیامه فلا تقوین سلطانک بسفک دم حرام فان ذلک مما یضعفه ویوهنه بل یزیله وینقله ولا عذر لک عند الله ولاعندی فی قتل العمد لان فیہ قود البدن وان ابتلیت بخطا وافرط علیک سوطک او سیفک او یدک بالعقوبه فان فی الوکزه فما فوقها مقتل ه فلا تطمح بک نخواست سلطانک عن ان تودی الی اولیاء المقتول حقهم: مالکا! پرهیز از خونها و ریختن خونهای مردم بدون مجوز قانونی، زیرا هیچ چیزی به انتقام خداوندی نزدیکتر و از نظر نتایج وخیم تر و برای نابود کردن نعمت خداوندی موثرتر و برای منقرض ساختن روزگار دولت قاطع تر از خونریزی به ناحق نیست. و خداوند سبحان (در روز قیامت) حکم میان بندگان خود را از حکم درباره خونهایی که ریخته اند آغاز خواهد کرد. مالکا! هرگز سلطه و اقتدار خود را با ریختن خون حرام تقویت مکن، زیرا ریختن خون حرام (نه تنها سلطه و اقتدار تو را تقویت نمی کند بلکه آن را پست و ناتوان نیز می سازد، و بلکه آن را از بین می برد و از تو می گیرد و به دیگری منتقل می نماید. و تو برای ریختن خون حرام عمدی عذری نه در نزد خدا داری و نه در پیش من، زیرا مجازات ریختن خون حرام قصاص است. و اگر گرفتار قتل خطایی شدی و تازیانه ات یا شمشیرت یا دستت در کیفر دادن افراط کرد (زیرا ممکن است به سبب زدن یک مشت قوی و بالاتر قتل صورت بگیرد، در این موقع کبر و نخوتسلطه و اقتدار تو موجب نشود که حق صاحبان خون را به آنان نپردازی.

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1505788>

